

ŠIRINA SADRŽAJA IDEOLOŠKO-POLITIČKOG RADA

Kapetan bojnog broda *Vidoje ŽARKOVIĆ*

Vojno-politička problematika zauzima važno mesto u sadržaju ideološko-političkog rada u JNA.

Od ukupnog broja održanih predavanja u domovima JNA u 1963. godini, oko 67% je bilo posvećeno aktuelnim pitanjima i problemima iz oblasti međunarodnih odnosa i našeg unutrašnjeg društveno-političkog i ekonomskog razvitka, a oko 16% aktuelnim vojno-političkim pitanjima. Ovakav raspored predavanja po tematskim područjima u izvesnom smislu ilustruje sadržaj celokupnog ideološko-političkog rada u armiji.

Sasvim je normalno što je težište ideološko-političkog rada na neprekidnom proučavanju i objašnjavanju rezultata problema i perspektiva našeg društveno-političkog i ekonomskog razvitka, s obzirom na činjenicu da razumevanje tih pitanja bitno doprinosi podizanju političke svesti i patriotizma pripadnika armije, a samim tim i jačanju njene moralne snage. Ali je, takođe, normalno da se povede i energičnija borba protiv zapostavljanja obrade vojno-političkih problema kroz ideološko-politički rad u armiji. Na tome insistira i Opunomoćstvo CK SKJ za JNA. U Podsetniku za pretkongresnu aktivnost se kaže da ideološko-politički rad u armiji mora »osvetljavati snagu naše narodne odbrane, njenu nepovredivu povezanost sa društveno-političkim odnosima i ekonomskim razvitkom naše zemlje« i da ga »valja više unositi na područje idejnog osvetljavanja pitanja izgradnje armijskog organizma«.

Da bi se izbegli terminološki nesporazumi do kojih često u diskusiji o ovim pitanjima dolazi, smatram da treba istaći da pojava »vojno-politička problematika« obuhvata sledeće tri tematske oblasti: marksističko osvetljavanje rata i armije kao socioloških fenomena u uslovima savremenog sveta; izučavanje društvenog položaja, uloge i zadataka naše Armije i, s tim u vezi, idejno osvetljavanje naše vojno-političke koncepcije i naše ratne doktrine; i idejno osvetljavanje značajnih unutrašnjih problema izgradnje Armije.

Davanje većeg značaja vojno-političkim pitanjima i problemima u sadržaju našeg ideološko-političkog rada nužno je iz više razloga. To je jedini put organskog vezivanja ideološkog rada za konkretne idejne probleme jedinica armije u celini i jačanju efikasnosti ideološko-političkog rada. Brojna su pitanja na području izgradnje armije, razvijanja i objašnjavanja naše ratne doktrine o kojima je nužna intenzivna ideološko-politička aktivnost radi stvaranja jedinstvenih stavova i suzbijanja tuđih i defetističkih uticaja. Složenost savremenih međunarodnih odnosa, brzi razvoj tehnike i naoružanja i specifičnost političko-strategijskih koncepcija i kombinacija u današnjem svetu takođe potenciraju nužnost intenzivnijeg idejnog osvetljavanja vojno-političkih problema.

Treba imati u vidu i činjenicu da je armija ona snaga našeg društva koja je najpozvanija da razvija našu naučnu misao na ovom polju

i da podstiče, i na tom planu, naučne institucije, javne radnike, izdavačka preduzeća, sredstva javnog informisanja i sl.

Posmatran sa ovog stanovišta, rad na proučavanju i osvetljavanju vojno-političkih problema je veoma složen zadatak. Da bi se uspešno odvijao nužno je ne samo da se vojno-političkim pitanjima da kvantitativno više mesta u planovima i programima ideološko-političkog rada, već i da se razvije širi istraživačko-studijski rad i ostvari takva organizacija rada u kojoj će se maksimalno iskoristiti raspoložive kadrovske snage i mogućnosti. Naročito je značajan intenzitet i kvalitet toga rada u ustanovama DSNO i u višim komandama u kojima se nalaze kadrovi koji su dužni da razrade mnoga aktuelna vojno-politička pitanja za potrebe cele armije i zemlje.

Ako se sa ovog aspekta kritički proanalizira naš dosadašnji rad na proučavanju i idejnom osvetljavanju vojno-političkih problema, može se konstatovati da je u prošloj godini učinjen izvestan napredak u odnosu na ranije stanje. Povećan je broj predavanja i debata posvećenih ovim pitanjima i broj starešina koji kroz razne oblike na fakultativnoj osnovi izučavaju ove probleme. Znatno se više nego ranije teži ka razvijanju prakse ideološko-političkog objašnjavanja mera DSNO i komandi i idejne borbe protiv raznih pojava i problema unutar jedinica.

Ali, ovi uspesi su vidni, uglavnom, u kvantitativnom pogledu — tj. u pogledu procentualnog participiranja vojno-političke problematike u sadržaj ideološko-političkog rada — i to ne u podjednako meri u svim jedinicama. U kvalitativnom pogledu rezultati su znatno manji. Pre svega, radi se o nedostatku sređenih materijala i literature o mnogim pitanjima koje je nužno izučavati i objašnjavati i o pomanjkanju organizovanih napora komandi i organizacije SKJ da se prevaziđe ovaj nedostatak. Naša publicistika je naročito siromašna sa vojno-političkim komentarima i analizama savremenih međunarodnih političkih i ekonomskih odnosa i zadacima koji bi osvetljavali našu ratnu doktrinu za širu publiku. Vidno se oseća i nedostatak solidnijih socioloških studija pojedinih problema unutrašnje izgradnje armije i njene društvene uloge.

Zbog ovakvog stanja studijsko-istraživačkog rada na ovom planu i nedostatka literature u mnogim održanim predavanjima u jedinicama, koja su posvećena aktuelnim vojno-političkim problemima, i u nekim lekcijama koje su pisane za potrebe predvojničke obuke, mogu se naći gledišta čija je ispravnost veoma sumnjiva — tako da se s pravom može postaviti pitanje da li je od tih predavanja i od takvih lekcija bilo više koristi ili štete.

Sa ovim je u vezi i veoma mali uticaj armije na angažovanje naučnih institucija — instituta i visokih škola — iskustva javnog informisanja da se i oni bave istraživanjem aktuelnih vojno-političkih problema i informisanjem javnosti u ovom pravcu.

Zbog toga je, po mom mišljenju, prvenstveni zadatak na planu davanja značajnijeg mesta vojno-političkim problemima u sadržaju ideološko-političkog rada u armiji, razvijanje organizovanijeg i intenzivnijeg naučno-istraživačkog rada u ovom pravcu. Trebalo bi jasno odrediti pitanja i probleme iz ove oblasti o kojima bi pripadnici armije morali imati jedinstvene stavove i pitanja i probleme koje bi bilo nužno obraditi za potrebe svih građana, a zatim organizovano pristupiti nji-

hovoj obradi. Pored individualnog rada u obradi tih pitanja mogli bi se koristiti i razni oblici kolektivnog rada. Na ovom planu bi mogli više da učine i Ratna škola, Viša vojna akademija i Politička škola JNA. Tek kada se reši problem osnovne literature, moći će se u jedinicama armije organizovati uspešno izučavanje raznih ciklusa tema posvećenih vojno-političkim pitanjima.

Smatram, takođe, da se i već obrađeni materijali iz ove oblasti nedovoljno koriste u našem ideološko-političkom radu. Pri tom se ne misli samo na javno publikovane radove već i na mnoge interne analize i studije pojedinih ustanova, pojedine ispitne teme za čin general-majora, diplomske radove u RŠ, seminarske radove u Političkoj školi JNA i sl.